Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005488

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-10-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юрлова Альона Михайлівна
2. Alona M. Yurlova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 071

Назва наукової спеціальності: Облік і оподаткування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Облік і оподаткування

Дата захисту: 19-11-2026

Спеціальність за освітою: Облік і оподаткування

Місце роботи здобувача: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17294

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82.15.21.11, 82.15.23.09, 06.71.07

Тема дисертації:

1. Облікове забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань

2. Accounting support for the audit of intangible assets of agricultural enterprises

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретичних, методичних та організаційних положень облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів (НМА) аграрних формувань і розробленню практичних рекомендацій щодо його удосконалення. Актуальність теми зумовлена зростанням ролі нематеріальних активів у формуванні конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості, інноваційного потенціалу та ринкової вартості аграрних формувань. В умовах цифровізації, глобалізації, трансформації аграрного виробництва та посилення вимог до достовірності фінансової звітності НМА набувають значення стратегічного ресурсу розвитку. Водночас їхня специфічна економіко-правова природа ускладнює ідентифікацію, оцінку, документальне підтвердження, облікове відображення та аудиторську перевірку. Обґрунтовано, що в аграрному секторі до НМА належать не лише традиційні об'єкти інтелектуальної власності, а й специфічні для галузі ресурси: права на сорти рослин, селекційні досягнення, аграрні

технології, програмне забезпечення, геоінформаційні системи, бази даних, цифрові карти полів, торговельні марки, ліцензії та інші об'єкти, що впливають на результативність діяльності аграрних формувань. Узагальнено інституціональне забезпечення обліку НМА через взаємодію нормативно-правових, методичних, організаційних, професійних і внутрішньогосподарських складових. Уточнено концептуальне означення облікового забезпечення аудиту НМА як системи формування, документального підтвердження, узагальнення та надання достовірної інформації для потреб аудиторської перевірки, управління, контролю і прийняття економічних рішень. На основі аналізу фінансової звітності аграрних формувань Вінницької області обґрунтовано наявність розриву між реальною економічною роллю НМА та рівнем їх балансового відображення. Доведено, що значна частина НМА не отримує належного визнання у фінансовій звітності через складність їх ідентифікації, оцінки, документального підтвердження прав та організації аналітичного обліку. Удосконалено організаційне забезпечення обліку НМА шляхом систематизації його елементів: облікової політики, первинного документування, аналітичного обліку, внутрішнього реєстру НМА, процедур оцінки, амортизації, інвентаризації, контролю правовстановлюючих документів та формування інформаційної бази для аудиту. Обґрунтовано методичний підхід до облікового забезпечення аудиту НМА, який інтегрує організаційну, методичну, документальну, цифрову та контрольну складові облікового процесу з процедурами оцінки аудиторських ризиків, формування аудиторських доказів і підтвердження достовірності інформації у фінансовій звітності. Розроблено методичні підходи до внутрішнього аудиту НМА, зокрема програму аудиту, анкету оцінювання компетентності внутрішнього аудитора, форми контролю капіталізації витрат та процедури перевірки достовірності визнання, оцінки, амортизації, знецінення і розкриття інформації про нематеріальні активи. Обґрунтовано концептуально-методичний підхід до облікового забезпечення аудиту НМА аграрних формувань, який інтегрує нормативне регулювання, справедливо-вартісну оцінку, внутрішній контроль, цифровізацію обліково-аналітичних процесів та розширення аудиторських процедур. Запропонований підхід забезпечує комплексне формування інформації про НМА – від їх ідентифікації, правового підтвердження, оцінки та документування до відображення в обліку, розкриття у звітності й аудиторського підтвердження. Удосконалено інформаційно-облікове забезпечення аудиту НМА в системі управління капіталом аграрних формувань через поєднання нормативно-правового, методичного, організаційного, технічного та інформаційно-аналітичного забезпечення з обліково-аналітичною інформацією про нематеріальні активи. Доведено, що результати аудиту НМА можуть використовуватися не лише для підтвердження достовірності облікових даних, а й для управління вартістю аграрного формування, прийняття інвестиційних рішень, підвищення ефективності використання нематеріальних ресурсів, забезпечення фінансової стійкості та зростання ринкової капіталізації аграрних формувань. Удосконалено систему внутрішнього аудиту НМА на основі ризик-орієнтованого підходу, яка передбачає виокремлення стратегічного рівня аудиту, процедур ідентифікації та класифікації активів, аналізу системи обліку й оцінки, перевірки ефективності використання, внутрішнього контролю, ризик-менеджменту, звітності та розроблення аудиторських рекомендацій.

2. The dissertation is devoted to the substantiation of theoretical, methodological and organizational provisions of accounting support for the audit of intangible assets of agrarian formations and to the development of practical recommendations for its improvement. The relevance of the topic is determined by the increasing role of intangible assets in enhancing the competitiveness, investment attractiveness, innovation potential and market value of agrarian enterprises. Under the conditions of digitalization, globalization, transformation of agricultural production and growing requirements for the reliability of financial reporting, intangible assets acquire the importance of a strategic development resource. At the same time, their specific economic and legal nature complicates their identification, valuation, documentary confirmation, accounting recognition and audit verification. . It is substantiated that, in the agrarian sector, intangible assets include not only traditional objects of intellectual property, but also sector-specific resources: rights to plant varieties, breeding achievements, agricultural technologies, software, geographic information systems, databases, digital field maps, trademarks, licenses and other objects that affect the performance of agrarian formations. The institutional support for accounting for intangible assets is generalized through the interaction of regulatory, methodological,

organizational, professional and internal economic components. The conceptual definition of accounting support for the audit of intangible assets is clarified as a system of formation, documentary confirmation, generalization and provision of reliable information for audit, management, control and economic decision-making purposes. Based on the analysis of the financial statements of agrarian formations in Vinnytsia region, the existence of a gap between the real economic role of intangible assets and the level of their balance sheet recognition is substantiated. It is proved that a significant part of intangible resources does not receive proper recognition in financial statements due to the complexity of their identification, valuation, documentary confirmation of rights and organization of analytical accounting. The organizational support for accounting for intangible assets is improved by systematizing its elements: accounting policy, primary documentation, analytical accounting, an internal register of intangible assets, valuation, amortization, inventory procedures, control of title documents and formation of an information base for audit. A methodological approach to accounting support for the audit of intangible assets is substantiated, integrating the organizational, methodological, documentary, digital and control components of the accounting process with procedures for assessing audit risks, forming audit evidence and confirming the reliability of information in financial statements. Methodological approaches to the internal audit of intangible assets are developed, including an internal audit program, a questionnaire for assessing the competence of an internal auditor, forms for controlling the capitalization of costs and procedures for verifying the reliability of recognition, valuation, amortization, impairment and disclosure of information on intangible assets. The substantiates a conceptual and methodological approach to accounting support for the audit of intangible assets of agrarian formations, integrating regulatory framework, fair value measurement, internal control, digitalization of accounting and analytical processes, and expansion of audit procedures. The proposed approach ensures the comprehensive formation of information on intangible assets – from their identification, legal confirmation, valuation and documentation to accounting recognition, disclosure in financial statements and audit confirmation. The information and accounting support for the audit of intangible assets in the capital management system of agrarian formations is improved by combining regulatory, methodological, organizational, technical and information-analytical support with accounting and analytical information on intangible assets. It is proved that the results of the audit of intangible assets may be used not only to confirm the reliability of accounting data, but also to manage enterprise value, support investment decisions, improve the efficiency of intangible resource use, ensure financial stability and increase the market capitalization of agrarian formations. The system of internal audit of intangible assets is improved on the basis of a risk-oriented approach, which provides for the separation of the strategic level of audit, procedures for identifying and classifying assets, analysis of the accounting and valuation system, assessment of the efficiency of use, internal control, risk management, reporting and development of audit recommendations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Gutsalenko L., Beldiy A. (Yurlova A.) Characteristics of intangible assets as object of accounting and specificities determination of its valuation. Economics and Business Management. 2020. Vol. 11 (4). P. 51–59.
- Марчук У. О., Юрлова А. М. Відмінність відображення нематеріальних активів у фінансовій звітності за формами МСФЗ та НП(С)БО на прикладі аграрних формувань. Фінанси України. 2024. № 1. С. 117–128.

- Юрлова А. М. Нематеріальні активи, як важливий ресурс в аграрному підприємстві та особливості його аудиту. Ефективна економіка. 2025. № 6.
- Юрлова А. М. Капіталізація нематеріальних активів підприємств агробізнесу в умовах сучасних викликів. Економічна парадигма. 2025. № 12.
- Юрлова А. М. Внутрішній аудит нематеріальних активів аграрних підприємств: облікове забезпечення та ризик-орієнтований підхід. Економіка та суспільство. 2026. № 85.
- Юрлова А. М. Ризики викривлення інформації щодо нематеріальних активів та їх врахування в аудиті фінансової звітності аграрних підприємств. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2026. № 3 (5). С. 15–24.
- Бельдій А. М. (Юрлова А. М.) Облікове забезпечення аудиту нематеріальних активів. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку: VI Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 20-й річниці створення кафедри аудиту, м. Київ, 10 грудня 2020 року: тези доповіді. Київ, 2020. С. 290–291.
- Бельдій А. М. (Юрлова А. М.) Особливості проведення аудиту нематеріальних активів у карантинних умовах. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством: IV Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Полтава, 31 березня 2021 року: тези доповіді. Полтава, 2021. Ч. 1. С. 526–527.
- Бельдій А. М. (Юрлова А. М.) Вплив амортизації нематеріальних активів на податкові різниці при визначенні податку на прибуток. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та фінансів в умовах цифрової трансформації економіки: Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція, м. Миколаїв, 20 травня 2021 року: тези доповіді. Миколаїв, 2021. С. 13–16.
- Гуцаленко Л. В., Бельдій А. М. (Юрлова А. М.) Документування операцій з нематеріальними активами. Міжнародні тенденції формування професійної компетентності фахівців з обліку і оподаткування: І Міжнародна науково-практична онлайн-конференція, м. Київ, 16–17 вересня 2021 року: тези доповіді. Київ, 2021. С. 18–20.
- Бельдій А. М. (Юрлова А. М.) Особливості проведення внутрішнього аудиту нематеріальних активів аграрних формувань. Аграрна політика України в умовах глобальних викликів: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 23–24 вересня 2021 року: тези доповіді. Київ, 2021. С. 199–201.
- Бельдій А. М. (Юрлова А. М.) Методичні підходи до облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів. Наукові читання професора Григорія Герасимовича Кірейцева (до 90-річчя від дня народження): Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція, м. Київ, 22 лютого 2022 року: тези доповіді. Київ, 2022. С. 19–22.
- Гуцаленко Л. В., Бельдій А. М. (Юрлова А. М.) Аудит об'єктів інтелектуальної власності та нематеріальних активів в умовах воєнного стану. Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством: XIV Міжнародна науково-практична конференція, м. Луцьк, 24 червня 2022 року: тези доповіді. Луцьк, 2022. Вип. 14. С. 11–12.
- Юрлова А. М. Інформаційне забезпечення аудиту нематеріальних активів в умовах післявоєнної відбудови. Стратегія інноваційного розвитку аграрних формувань України: аналітико-прогнозний аспект: IV Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 5–6 жовтня 2022 року: тези доповіді. Київ, 2022. С. 96–97.
- Юрлова А. М. Нематеріальні активи: зміни у веденні обліку 2024 року. Економічні дні – 2024: Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених та студентів, м. Київ, 10 квітня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024. С. 195–196.
- Gutsalenko L., Beldii A. (Yurlova A.) Methodological approaches to information support of audit of intangible assets. Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie. medzinárodná vedecká konferencia. Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie : zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie, 7–9 Septembra 2021, Skalica, Slovensko. Bratislava, 2021.

- Beldii A. (Yurlova A.) Criteria for recognition of intangible assets in the company's balance sheet. Back to the Future. Social – economic Challenges and Perspectives: International Symposium. Experience. Knowledge. Contemporary Challenges, May 27th – 28th 2021. P. 951–956.
- Gutsalenko L., Mulyk T., Tsaruk N., Yurlova A. Conceptual framework for accounting of Intangible Assets. Economic science for rural development 2023: 24th International Scientific Conference, 10–12 May 2023. Jelgava, Latvia, 2023. P. 417–426.

Наукова (науково-технічна) продукція: концептуально-методичний підхід до облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань, який інтегрує нормативне регулювання, справедливо-вартісну оцінку, внутрішній контроль, цифровізацію обліково-аналітичних процесів та розширення аудиторських процедур

Соціально-економічна спрямованість: використання розроблених теоретико-методичних і організаційних положень у діяльності аграрних формувань, аудиторських фірм, служб внутрішнього аудиту, бухгалтерських служб, а також у навчальному процесі закладів вищої освіти

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U110614

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуцаленко Любов Василівна
2. Liubov V. Hutsalenko

Кваліфікація: д. е. н., проф., 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5181-8652

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилявець Віктор Миколайович

2. Viktor M. Pyliavets

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8622-0220

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=UJuqnN8AAAAJ; Web of Science Researcher ID: DNV-3564-2022

Повне найменування юридичної особи: Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету

Код за ЄДРПОУ: 21722921

Місцезнаходження: вулиця Гонти, Вінниця, Вінницький р-н., 21017, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чік Марія Юріївна
2. Mariia Y. Chik

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8124-2276

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01597980

Місцезнаходження: вул. Туган-Барановського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Укоопспілка

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Легенчук Сергій Федорович
2. Serhii F. Lehenchuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3975-1210

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04r5xzk86

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воляк Леся Романівна

2. Lesia R. Voliak

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7792-8729

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Негода Юлія Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Негода Юлія Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Боярчук Сергій Васильович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна